SPIS TREŚCI

WSTĘP 7

Rozdział 1. AKTYWA TRWAŁE RZECZOWE ORAZ NIEMATERIALNE I PRAWNE (*Wiktor Gabrusewicz*) 9

1.1. Pojęcie i klasyfikacja rzeczowych aktywów trwałych 9

1.2. Wycena rzeczowych aktywów trwałych 15

1.3. Ustalenie wartości początkowej środków trwałych 19

1.4. Umorzenie i amortyzacja środków trwałych 23

1.5. Ewidencja zmiany stanu i wartości środków trwałych 30

1.6. Środki trwałe w budowie 36

1.7. Wartości niematerialne i prawne 40

1.8. Pytania kontrolne 42

Rozdział 2. AKTYWA INWESTYCYJNE *(Marzena Remlein)* 43

2.1. Pojęcie i klasyfikacja inwestycji 43

2.2. Zasady wyceny inwestycji długoterminowych 47

2.3. Zasady wyceny inwestycji krótkoterminowych 53

2.4. Ewidencja inwestycji długoterminowych 55

2.5. Ewidencja inwestycji krótkoterminowych 61

2.6. Wycena i ewidencja aktywów pieniężnych 62

2.7. Pytania kontrolne 81

Rozdział 3. ROZRACHUNKI *(Maria Kiedrowska)* 83

3.1. Pojęcie i klasyfikacja rozrachunków 83

3.2. Zasady wyceny rozrachunków 87

3.3. Ewidencja rozrachunków z odbiorcami i dostawcami 92

3.4. Ewidencja rozrachunków publicznoprawnych 96

3.5. Ewidencja rozrachunków z tytułu kredytów bankowych 106

3.6. Ewidencja rozrachunków z pracownikami 109

3.7. Ewidencja pozostałych rozrachunków 115

3.8. Ewidencja tworzenia i wykorzystania funduszy specjalnych 118

3.9. Pytania kontrolne 121

Rozdział 4. MATERIAŁY I TOWARY *(Agnieszka Piechocka-Kałużna)* 123
4.1. Pojęcie i klasyfikacja materiałów 123
4.2. Wycena i ewidencja materiałów 124
4.3. Pojęcie i klasyfikacja towarów 139
4.4. Wycena i ewidencja towarów 139
4.5. Pytania kontrolne 148
Rozdział 5. KOSZTY I ICH ROZLICZENIE ORAZ PRODUKTY PRACY *(Remigiusz Napiecek)* 149
5.1. Pojęcie i klasyfikacja kosztów 149
5.2. Warianty ewidencyjne kosztów podstawowej działalności operacyjnej 157
5.3. Pojęcie i klasyfikacja produktów pracy 163
5.4. Wycena produktów pracy 164
5.5. Ewidencja etapów rozliczania kosztów produkcji i produktów pracy 171
5.6. Pytania kontrolne 176
Rozdział 6. PRZYCHODY I KOSZTY ICH UZYSKANIA *(Manuela Skoczek-Spychała)* 177
6.1. Pojęcie oraz klasyfikacja przychodów i kosztów ich uzyskania ... 177
6.2. Ewidencja przychodów podstawowej działalności operacyjnej i kosztów ich uzyskania 181
6.3. Ewidencja pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych 191
6.4. Ewidencja przychodów i kosztów finansowych 195
6.5. Ewidencja zysków i strat nadzwyczajnych 198
6.6. Pytania kontrolne 201
Rozdział 7. REZERWY I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE *(Łukasz Kononowicz)* 203
7.1. Pojęcie i klasyfikacja rezerw 203
7.2. Wycena i ewidencja rezerw 205
7.3. Pojęcie i klasyfikacja rozliczeń międzyokresowych 227

7.4. Wycena i ewidencja rozliczeń międzyokresowych kosztów 229
7.5. Wycena i ewidencja rozliczeń międzyokresowych przychodów ... 242
7.6. Pytania kontrolne 244
Rozdział 8. WYNIK FINANSOWY – USTALENIE I ROZLICZENIE *(Marek Cieślak)* 247
8.1. Pojęcie i elementy wyniku finansowego 247
8.2. Warianty ustalania wyniku finansowego 254
8.3. Ewidencja ustalania wyniku finansowego 262
8.4. Ewidencja rozliczenia wyniku finansowego 268
8.5. Pytania kontrolne 272
Rozdział 9. KAPITAŁ (FUNDUSZ) WŁASNY *(Joanna Błażyńska)* 273
9.1. Pojęcie i klasyfikacja kapitału (funduszu) własnego 273
9.2. Wycena i ewidencja kapitału podstawowego 277
9.3. Wycena i ewidencja pozostałych rodzajów kapitału własnego ... 287
9.4. Pytania kontrolne 297
Rozdział 10. SPRAWOZDAWCZOŚĆ FINANSOWA *(Janusz Samelak)* 299
10.1. Pojęcie, cel i cechy sprawozdawczości finansowej 299
10.2. Podstawowe kategorie finansowe sprawozdania finansowego 301
10.3. Struktura, treść i zasady wyznaczania wartości sprawozdania finansowego 303
10.4. Tryb sporządzania, badania i zatwierdzania sprawozdania finansowego 330
10.5. Pytania kontrolne 332
Literatura 335

WSTĘP

Książka pt. *Rachunkowość finansowa* została opracowana przez zespół pracowników Katedry Rachunkowości Wydziału Zarządzania Akademii Ekonomicznej w Poznaniu przede wszystkim w celu uzupełnienia wykładów na studiach dziennych, zaocznych i podyplomowych z rachunkowości finansowej.

Niniejsze opracowanie stanowi drugą część materiałów uzupełniających, poświęconą szczegółowym kwestiom rachunkowości finansowej. Obydwie części tworzą swoistą całość zagadnień rachunkowości finansowej.

Celem książki jest zaprezentowanie w zrozumiały sposób najważniejszych szczegółowych zagadnień rachunkowości finansowej. W ujęciu poszczególnych tematów autorzy najpierw przedstawiają teoretyczne ujęcie rozważanego zagadnienia, a następnie ilustrują je przykładem. Powinno to ułatwić w znacznym stopniu zrozumienie prezentowanych treści.

Materiały dydaktyczne składają się z dziesięciu rozdziałów.

Rozdział pierwszy został poświęcony *aktywom trwałym rzeczowym oraz niematerialnym i prawnym* i zawiera niezbędne informacje dotyczące: pojęcia i klasyfikacji rzeczowych aktywów trwałych, ustalenia wartości początkowej, umorzenia i amortyzacji oraz ewidencji środków trwałych, środków trwałych w budowie, a także wartości niematerialnych i prawnych.

Rozdział drugi prezentuje najważniejsze zagadnienia odnoszące się do *aktywów inwestycyjnych*, a więc zagadnienia: pojęcia i klasyfikacji, zasad wyceny oraz ewidencji inwestycji.

Treścią rozdziału trzeciego są *rozrachunki*, w szczególności: pojęcie i klasyfikacja oraz zasady wyceny rozrachunków, a także ujęcie ewidencyjne najważniejszych ich rodzajów.

Kolejny rozdział zawiera główne zagadnienia dotyczące *materiałów i towarów*, a więc pojęcie i klasyfikację oraz wycenę i ewidencję.

Rozdział piąty przedstawia pojęcie, systematykę, wycenę i ewidencję *kosztów oraz produktów pracy*.

Rozdział szósty poświęcono zaprezentowaniu najważniejszych aspektów *przychodów i kosztów ich uzyskania*.

W następnym rozdziale zdefiniowano pojęcie i dokonano klasyfikacji *rezerw oraz rozliczeń międzyokresowych*, a także przedstawiono zasady wyceny i ujęcie księgowe tych kategorii.

Rozdział ósmy zawiera główne zagadnienia dotyczące *wyniku finansowego*, przede wszystkim: pojęcie i elementy wyniku finansowego, warianty ustalania, a także jego ewidencję.

Treść rozdziału dziewiątego stanowi *kapitał i fundusz własny*. W rozdziale tym określono pojęcie i sklasyfikowano kapitał i fundusz własny jednostki gospodarczej, a także przedstawiono wycenę i ujęcie księgowe poszczególnych rodzajów kapitału własnego.

Rozdział dziesiąty został poświęcony *sprawozdawczości finansowej*. Przedstawia on takie najważniejsze zagadnienia, jak: pojęcie, cel i cechy sprawozdawczości finansowej, podstawowe kategorie finansowe występujące w sprawozdaniu finansowym, strukturę, treść oraz zasady wyznaczania wartości tegoż sprawozdania, a także podstawowe obowiązki z nim związane.

Na końcu każdego rozdziału znajdują się pytania kontrolne, które mają pomóc czytelnikowi ugruntować zawartą w nich wiedzę.

Konwencja, którą przyjęto w niniejszym opracowaniu, nie przesądza o możliwości jego wykorzystania wyłącznie w wyżej sformułowanym celu. Jesteśmy przekonani, iż zaprezentowane przez zespół autorów zagadnienia mogą być przydatne również uczestnikom seminariów i kursów prowadzonych w ramach szkolenia oraz doskonalenia zawodowego, a także osobom zajmującym się profesjonalnie rachunkowością finansową.

Mamy nadzieję, że materiał i zagadnienia przedstawione w książce pozwolą na sukcesywne i właściwe opanowanie niekiedy złożonych szczegółowych problemów rachunkowości finansowej.

Wiktor Gabrusewicz
Janusz Samelak